

11 § i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstägande åsatta fyrktal. Dock må ej någon utöfva rösträtt för större antal röster, än³ som svarar mot en tiondedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden, eller i något fall för högre röstetal, än det, som motsvarar en beviljning af tiotusen kronors inkomst af kapital eller arbete.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1876.

P. HübINETTE.

N:o 13.

Af Herr P. N. Bergström: Om anslag åt Svenska Slöjdföreningens museum.

Behofvet och nyttan af konstindustrimuseer är numera, tack vare tidens praktiska riktning och dess speciela sträfvan att gifva stil och skön form åt handtverkarens arbeten, en allmänt både känd och erkänd sak. Deras nytta kan korteligen sägas vara tvåfaldig; genom att visa prof på vackra och stilfulla mönster från alla tider och i alla industriens riktningar, väcka de smak och sinne för skön form hos industriidkaren och — hvad som är än viktigare — hos allmänheten; genom att tillhandahålla modeller, ritningar och planschverk understödja och uppmuntra de industriidkarens sträfvanden att åstadkomma ett stilfullt och i viss mån konst-

närligt arbete. Kommer härtill — hvad som vid flere utländska museer är förhållandet — att i sammanhang med museet föreläsningar anordnas, och tekniska biträden såsom rådgifvare och instruktörer vid museet anställas, så är det klart, att sådana inrättningars nytta än ytterligare förhöjes. Att detta insetts, bevisas, bland annat, deraf, att konstindustri-museer numera finnas upprättade i alla europeiska stater och att de, öfverallt, utom i Sverige, äro hugnade med betydliga statsbidrag. Några detaljer i detta afseende skola vara nog för att belysa sanningen af mina påståenden. *Musée de l'industrie* i Brüssel har ett årligt statsanslag af 28,000 francs, *Kensington-museet* i London 10,000 £ sterling, *k. k. Museum für kunst und Industrie* i Wien 24,000 thaler; *konstindustrimuseet i Moskwa* har af kejsaren fått åt sig upplåtet det forna justitieministerpalatset, innehållande dels en utmärkt museilokal, dels en bottenvåning med butiker, för hvilka museet har en årlig hyresinkomst af minst 12,000 silfverrubel och *Deutsches Gewerbemuseum* i Berlin åtnjuter, förutom ett statsanslag, hvars precisa belopp jag ej här är i tillfälle att meddela, dels räntan å ett från staden Berlin lemnadt gåfvokapital 100,000 thaler, dels den förmånen, att staten årligen för allmänna medel inköper en betydlig mängd föremål för dess samlingar. Äfven de andra af mig nämnda museerna hugnas årligen med frikostiga gåfvor både af staterna och af regenterna personligen. Detsamma är förhållandet i mindre stater, sådana som Baden, Bayern och Württemberg.

Och om sådana inrättningars nytta alltid är stor, äro de framför allt af oberäknelig betydelse för *mindre* stater, der utan sådana museer, föga tillfälle för handtverkaren finnes att få se och jemföra, der konkurrensen med utlandet blir svår, ja omöjlig, och möjligheten att exportera ingen, om ej dess industrialster komma i ropet för god och konstnärlig stil.

I vårt land tillkommer äran af att i denna fråga hafva tagit initiativet den svenska Slöjdföreningen, hvilken, med knappa tillgångar och endast små, tillfälliga bidrag från regeringens sida, upprättat sitt här i hufvudstaden befintliga konstindustrimuseum, der inom några få år samlingar blifvit uppställda till ett värde af nära 40,000 kronor. Att tala om ett gagneligt inflytande af detta museum på landets industri torde ännu vara för tidigt; säkert är, att det med lifligt intresse omfattas af alla industriidkare och att det varit en vigtig hjälp i den väckande verksamhet, Slöjdföreningen efter sin förmåga sökt att utöfva. Inseende otillräckligheten af en enskild förenings krafter och tillgångar för ett företag sådant som detta, som, för att blifva rätt gagneligt, måste vara tilltaget i stort, har emellertid Slöjdföreningen sistlidne sommar ingått till Kongl.

Maj:t

Maj:t med underdånig anhållan om vidtagande af förberedande åtgärder för upprättande af ett *Statens Museum för Konstindustri och Slöjd*, en anhållan, som, efter gifven remiss till Kommerskollegium, blifvit öfverlemnad till fabriks- och handtverksföreningarnes i riket yttrande och öfver allt vunnit de varmaste sympatier.

Det *kan* och *måste* emellertid ännu dröja åratal, innan ett så stort artadt företag kan komma till stånd och till dess detta sker, synes det mig vara af vigt, att Slöjdföreningens Konstindustrimuseum bibehålles och förkofras, i synnerhet som Slöjdföreningens nyssberörda underdåniga anhållan gifver hopp om, att Slöjdföreningens samlingar skulle komma att lemnas såsom stomme till det blifvande statsmuseet. Som redan nämnts, har detta museum förut af Kongl. Maj:t understöds med tillfälliga anslag af de till Kongl. Maj:ts förfogande på Civil-departementets extra stat ställda medel; dessa understöd utgjorde för år 1875: 1,500 kronor såsom hyresbidrag för museilokalen och 3,500 kronor för inköp af gipsafgjutningarne från museerna i Berlin, München och Wien. Då för innevarande år museets samlingar, med anledning af vunnen, betydlig tillväxt, måst flyttas till annan lokal, hvarför hyressumman uppgår till 6,000 kronor, anhöll Slöjdföreningen för år 1876 om ett hyresbidrag af 3,000 kronor samt ett anslag af 1,000 kronor till inköp; men erhöll, oaktadt Kommerskollegii tillstyrkande, endast 2,000 kronor i ett för allt, antagligen af brist på för ändamålet disponibla medel. Då detta museum emellertid numera kan betraktas såsom en fast institution, utöfvande en för hela riket i hög grad gagnande verksamhet, synes det mig vara Riksdagens sak att lenna densamma ett mot behovet svarande understöd af allmänna medel, egnadt att betrygga och främja museets verksamhet, hvarnå jag härmed vågar föreslå,

att Riksdagen, såsom hyres- och inköpsbidrag åt Svenska Slöjdföreningens Museum, måtte för år 1877 bevilja ett extra anslag af 8,000 kronor.

Stockholm den 25 Januari 1876.

P. N. Bergström.